

Життя після Орбана: хто буде новим агентом Путіна в Євросоюзі

16:00 21.04.2026 Вт
11 хв

Кремль може розраховувати на кілька країн для просування своїх інтересів. На кого саме?

ДМИТРО ОЛІЙНИК

Хто з європейських політиків стане заміною Орбана для Путіна (колаж РБК-Україна)

Втрата Віктора Орбана стала важким ударом для інтересів Кремля в Європі. Але перемогу святкувати рано.

Детальніше про те, чи можуть Словаччина чи Болгарія стати новими провайдерами московських інтересів в ЄС, як РФ працює у Франції та Німеччині і чия "втома від війни" найбільше загрожує європейській єдності – читайте у колонці журналіста Дмитра Олійника для РБК-Україна.

➤ [Читайте також: Не допоміг ні Трамп, ні Путін. Як Орбан програв вибори в Угорщині – репортаж із Будапешта](#)

Головне:

- **Радикалізація провідних економік.** У Франції та Німеччині популісти ("Національне об'єднання" та "Альтернатива") тиснуть на традиційних політиків, змушуючи їх копіювати токсичні наративи заради збереження рейтингів.
- **"Тихий саботаж" у Чехії та Австрії.** Повернення Андрея Бабіша та успіхи ультраправих в Австрії загрожують блокуванням оборонних ініціатив під прикриттям "економічного егоїзму" та нейтралітету.
- **Словаччина та Болгарія – ключові активи.** Роберт Фіцо залишається головним гравцем РФ на вищому рівні, а триумф проросійського Румена Радева в Болгарії створює ризик появи нового уряду, критичного до підтримки України.
- **Кремль формує нову мережу саботажників.** Після поразки Орбана Москва перейшла до децентралізованого впливу, використовуючи популістів та "прагматиків" по всьому ЄС для розмивання європейської єдності.

Міф про успішну "неліберальну демократію", яка може безкарно диктувати свої умови всередині ЄС, зруйновано. Але Москва не відмовляється від тактики внутрішнього розколу.

Нові претенденти на роль саботажників можуть представляти

праві чи ліві партії, північ чи південь Європи, проте їхні політики і нарративи ідентичні: ненависть до євроатлантичної безпеки, спекуляція на "корумпованих євробюрократах" та готовність торпедувати спільні рішення.

Хвилю ізоляціонізму суттєво підіграло повернення Дональда Трампа, риторику якого європейські популісти зараз масово копіюють. Проте саме на російському питанні цей "неліберальний інтернаціонал" дає тріщину. Маргінали, що перебираються в урядові кабінети, змушені балансувати між бажанням сподобатися Вашингтону та збереженням своїх російських чи китайських інтересів.

Саме із цього середовища, яке невпинно скиглить про повернення дешевого газу і "прагматичні переговори", Москва зараз ліпить собі нових союзників.

Словаччина: останній плацдарм Кремля

Після падіння Орбана словацький прем'єр Роберт Фіцо опинився на самоті, ставши чи не єдиним відвертим російським "активом" на найвищому рівні ЄС.

Він безсоромно використовує європейські механізми на користь Москви: шантажує Єврокомісію блокуванням допомоги Україні, вимагає повернення російської нафти, а його депутати в Європарламенті голосують суворо за кремлівськими методичками.

Роберт Фіцо та Володимир Путін (фото: Getty Images)

Проте на тлі зростання податків та здорожчання життя рейтинги Фіцо летять у прірву. Розуміючи перспективу втрати влади на виборах 2027 року, уряд намагається переписати правила гри під себе: від заборони голосування поштою з-за кордону (де понад 80% діаспори налаштовані опозиційно) та перекроювання виборчих округів на користь лояльних регіонів, до фінансового удушення опозиції через підвищення прохідного бар'єра до 7% і суттєве збільшення грошової застави.

Обурені словаки вже масово виходять на вулиці, демонструючи чітку тенденцію до посилення протестних рухів.

Читайте також: ["Мігранти на замовлення": Мадяр звинуватив Орбана у таємній допомозі Фіцо](#)

Словаччина залишається головним діючим активом Путіна. Але без Орбана, який своїм вето міг рятувати союзників від санкцій та позбавлення права голосу в ЄС, Фіцо просто не витягне цю гру наодинці. Йому критично потрібні нові партнери.

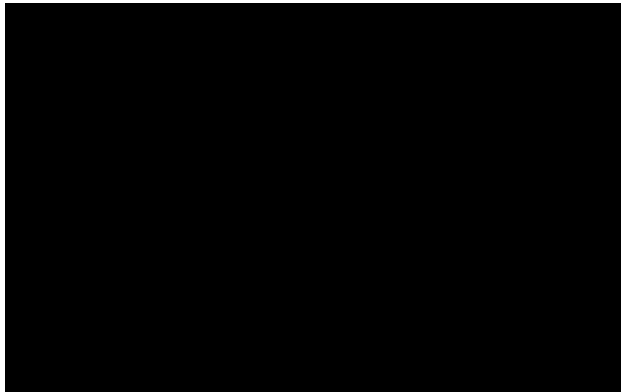
Чехія: легалізація європейського егоїзму

У січні в крісло прем'єра Чехії повернувся мільярдер-популіст Андрей Бабіш. Він не ідейний фанатик "руського міра", а прагматичний бізнесмен, який різко змінив погляди від ліберального центриста до ультраправого євроскептика. Але для Москви такий "прагматик" може бути навіть кориснішим за

радикалів.

Замість гучних зізнань у любові до РФ, Бабіш скорочує підтримку України, відмовляється фінансувати велику європейську позику для Києва, урізає витрати на оборону в бюджеті-2026, ігноруючи вимоги НАТО.

Його партія лідирує з рейтингом понад 32%, успішно конвертуючи суспільну втому від війни в офіційну державну політику. Це створює для Москви ідеально комфортні умови "тихого саботажу".

Андрей Бабіш, прем'єр Чехії (фото: Getty Images)

Франція та Німеччина: стратегічні цілі на виснаження

Дві найбільші економіки ЄС залишаються під прицілом російських інтересів, хоча діють за різними сценаріями.

У Франції уряд Макрона тримає жорстку антиросійську лінію, але країна вже живе виборами 2027 року.

Ультраправе "Національне об'єднання" змінило тактику: замість відкритої прихильності до РФ, молодий лідер Жордан Барделла просуває "здоровий глузд" та обережність. Для Путіна Франція надто велика, щоб стати просто маріонеткою, але блокування європейської оборони чи скорочення зброї для України Парижем – цілком реальна загроза, якщо ультраправі переможуть на майбутніх виборах.

Читайте також: [Радикали на марші. Чому Європа обирає популістів і чим це загрожує Україні](#)

У Німеччині уряд Фрідріха Мерца залишається ключовим донором зброї для ЗСУ. Проте внутрішня ситуація критична: довіра до традиційних партій падає, а сам Мерц має рекордно низькі рейтинги. Натомість ультраправа "Альтернатива для Німеччини" (AfD) в опитуваннях вийшла на перше місце (27%), відкрито вимагаючи повернення російського газу.

Їм підігрують і лівопопулісти з "Альянсу Сари Вагенкнехт". Головна загроза тут – "зараження" центристів радикальними ідеями заради порятунку власних рейтингів.

Італія: внутрішня арена боротьби

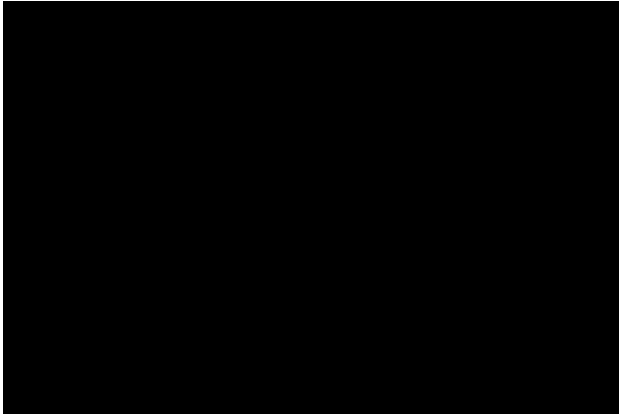
Уряд Джорджі Мелоні став неприємним сюрпризом для Москви. Попри праве спрямування, Мелоні тримає жорсткий прозахідний курс і наполягає на економічному тиску на РФ.

Проте проросійська загроза знаходиться усередині правлячої коаліції – це Маттео Сальвіні та партія "Ліга". Сальвіні активно працює з "втомленим" виборцем: вимагає довоснних тарифів, просуває "культурне потепління" з Росією і намагається нормалізувати м'яке ставлення до агресора. Поки кермо у Мелоні, саботажу не буде, але будь-яка зміна балансу сил миттєво підніме ризики до критичної позначки.

Болгарія: триумф проросійського реваншу

19 квітня у Болгарії відбулися парламентські вибори (вже восьмі за останні п'ять років). Проросійський експрезидент Румен Радев здобув впевнену перемогу. Його новостворена партія "Прогресивна Болгарія" набрала майже 45% голосів.

Усі сподівання на те, що Радеву доведеться йти на компроміси в коаліції, розбилися вщент. Він отримує монобільшість у парламенті і зможе формувати уряд самостійно.

Румен Радев, лідер партії "Прогресивна Болгарія" (фото: Getty Images)

На практиці цей означає тотальну поразку прозахідних сил: ліберальні коаліції та традиційні партії (як-от ГЕРБ експрем'єра Борисова) набравли ледве по 13%.

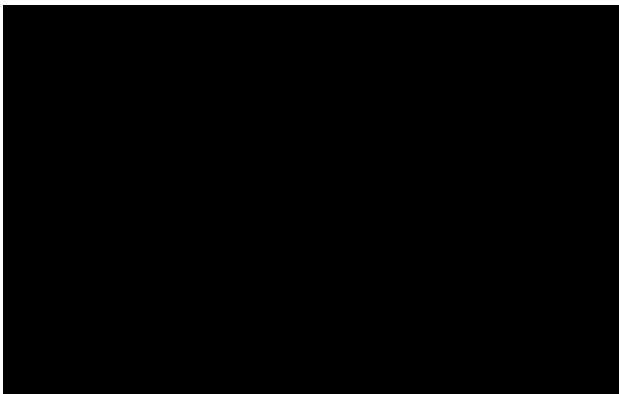
Отримавши повноту влади, затятий євроскептик і послідовний противник надання зброї Україні Радев може спробувати блокувати підтримку Києва, і вже зараз відкрито називає європейську політику "жертвою власних моральних амбіцій".

Але слабе місце Радева в тому, що болгарська економіка надто залежить від вливань із фондів ЄС. Набагато глибше, ніж угорська економіка Орбана. А місцевий військово-промисловий комплекс заробляє колосальні живі гроші на співпраці з Україною. Чи наважиться Радев піти проти інтересів могутніх зброярів?

Інші зони європейської турбулентності

Москва не обмежується ключовими гравцями і шукає слабкі місця по всьому периметру ЄС.

Справжня політична сенсація вибухнула у Словенії, яка досі вважалася надійним тилом України. Сьогодні країна переживає шокуючий розворот. Новий спікер парламенту Зоран Стеванович уже планує візит до Москви, відкрито вимагає скасування санкцій та пропонує провести референдум про вихід із НАТО.

Зоран Стеванович, новий спікер парламенту Словенії (фото: Getty Images)

Після нещодавніх виборів коаліціада в країні триває вже кілька тижнів без особливого прогресу, що може завершитись достроковими парламентськими виборами із непередбачуваними результатами.

Читайте також: [Результати виборів у Словенії: хто перемагає і яке його ставлення до України](#)

Румунія не так давно пережила безпрецедентний скандал зі скасованими виборами через обґрунтовані підозри у російському втручанні. Місцеві ультраправі, які ще на початку року мали близько 40% підтримки, жорстко критикують Брюссель і виступають проти надання зброї Україні.

Бухарест не став повноцінним союзником Москви, але в суспільстві сформувався колосальний антисистемний запит, яким російська пропаганда активно користується. Тим паче, правляча проєвропейська коаліція розвалюється буквально в ці дні.

В Австрії російська загроза має значно респектабельніший вигляд. На виборах 2024 року там перемогла дружня до РФ ультраправа "Австрійська партія свободи".

До уряду вони не потрапили лише завдяки екстреній коаліції центристів, створеній виключно для ізоляції радикалів. Проте в опозиції їхні рейтинги продовжують зростати. Вони не кричать про любов до Путіна, а майстерно маскують блокування санкцій та саботаж європейської безпеки під казку про "традиційний австрійський нейтралітет".

Іноді Москві підігрують не маргінали, а цілком системні політики. Яскравий приклад – скандал за участю прем'єра Бельгії Барта де Вевера. Його заяви про необхідність "нормалізації" відносин з Росією та повернення до дешевого російського газу після війни викликали жорстку відсіч від керівництва ЄС.

Де Вевер не є агентом Кремля, але його риторика чітко демонструє, наскільки сильно західний бізнес втомився від збитків і прагне повернутися до старого комфортного життя.

Децентралізація саботажу та шанс Європи на зцілення

Прокремлівські політики в Європі були, є і, на жаль, нікуди не зникнуть найближчим часом. Зазвичай їхній шлях починається на політичному маргінесі, але Москва роками відточувала витягування таких діячів у мейнстрім.

Після падіння режиму Віктора Орбана ця системна робота Кремля не зупиниться. Вона просто змінить форму, розповзаючись по всій Європі більш гнучкою, але від того не менш небезпечною мережею.

Час забути про класичний поділ на правих і лівих, ця парадигма безнадійно застаріла. Головна лінія фронту сьогодні пролягає між системною, відповідальною політикою та радикальним популізмом. І тримається російський вплив зовсім не на міфічній "спільній ідеології" чи консервативних цінностях.

Віктор Орбан і Володимир Путін (фото: Getty Images)

Фундамент цього впливу: стратегічна корупція, тіньове фінансування та масована пропаганда. Через ботоферми та лояльні медіа Москва роками інсталює в голови європейців одні й ті самі токсичні наративи: від війни всі втомилися, власна економіка летить у прірву, а підтримувати Україну далі просто немає сенсу.

Тож друзям Путіна навіть не обов'язково перемагати на виборах і формувати уряди. Москву цілком влаштовує децентралізована мережа саботажників по всьому Євросоюзу. У кожній окремій країні вони грають на місцевих образах та локальних кризах, але роблять одну велику спільну справу, розмиваючи інституційну єдність. Їхнє ключове завдання – зробити допомогу Україні надто "токсичною" та фінансово обтяжливою в очах пересічного виборця.

Приклад Орбана нам показує, що для паралічу європейської машини достатньо кількох хитких урядів та кількох крикливих опозиціонерів, які в критичний момент заблокують ухвалення рішень, бо "це занадто дорого", "це не на часі", "давайте домовлятися".

Читайте також: [Новий Орбан для Європи? Politico назвало претендентів на роль "головного ворога" ЄС](#)

Та найгірший сценарій розгортається тоді, коли вони починають "заражати" нормальних, традиційних політиків. Коли класичні центристи бачать, як їхні рейтинги тануть на очах, вони піддаються паніці. Намагаючись врятувати владу, починають копіювати риторику радикалів. Раптом згадують про "національний прагматизм", обережно натякають на повернення до дешевих російських енергоносіїв і стають значно прохолоднішими у питаннях підтримки України.

Угорці на власному прикладі довели Європі, що навіть найміцніший, роками бетонований авторитарний режим можна зламати демократичним шляхом. Особливо тоді, коли цей режим замість обіцяної стабільності приносить суспільству лише тотальну корупцію та економічну деградацію. Так само і Румунія продемонструвала прецедент, показавши, що інституції здатні успішно відбивати спроби Росії втрутитися у виборчий процес.

Головне питання для сьогоденної Європи у тому, чи навчиться вона жити без постійного внутрішнього шантажу і без політиків, які продають страх.

У цьому контексті Україна робить для Європейського Союзу набагато більше, ніж стримує російську агресію на полі бою. Ми виконуємо ще одну роботу, а саме, вибиваємо з європейців давній, глибоко вкорінений страх перед Росією. І як тільки цей паралізуючий страх остаточно зникне, головний політичний тавар Кремля на європейському ринку повністю знеціниться.

Питання-відповідь (FAQ):

– Хто став головним наступником Орбана в ролі "адвоката" Кремля?

- Наразі це словацький прем'єр Роберт Фіцо. Він відкрито блокує допомогу Україні та використовує європейські механізми для шантажу Єврокомісії, хоча через падіння рейтингів та протести його позиції всередині країни слабшають.

– Чим небезпечна перемога Румена Радева в Болгарії?

- Радев отримав монобільшість у парламенті, що дозволяє йому самостійно формувати уряд. Як зятятий євроскептик, він може повністю зупинити військову допомогу Україні та блокувати спільні рішення ЄС.

– Як Росія намагається впливати на Чехію та Австрію?

- Через політиків-прагматиків та ультраправі партії. У Чехії Андрей Бабіш просуває політику "тихого саботажу" (скорочення витрат на оборонні потреби), а в Австрії "Партія свободи" маскує блокування санкцій під захист національного нейтралітету.

– Яка головна мета нової мережі "друзів Путіна" в Європі?

- Мета полягає не в ідеології, а в децентралізованому саботажі. Вони прагнуть зробити підтримку України "токсичною" та фінансово обтяжливою для виборців, щоб змусити системних політиків відмовитися від допомоги Києву.

Не пропустіть головне! Підпишіться на наші оновлення в Google!

Або читайте нас там, де вам зручно!

Більше по темі:

Євросоюз

Роберт Фіцо

Віктор Орбан

НОВИНИ

В Одесі затримали 8 представників ТЦК після погоні зі стрільниною

НОВИНИ

Новини України

Війна в Україні

Економіка

Світ

Надзвичайні події

ПОЛІТИКА

БІЗНЕС

Економіка

Фінанси

Авто

Tech

Енергетика

АНАЛІТИКА

Статті

Інтерв'ю

Точка зору

ЖИТТЯ

Гроші

Зміни

Освіта

Суспільство

РОЗВАГИ

Шоу бізнес

Поради

Гороскопи

Свята

Цікаве

Спорт

LIFESTYLE

Психологія

Їжа

Подорожі

Здорове життя

Мода та краса

Про компанію

Редакційна політика і стандарти

Як стати нашим автором

Правила користування

Правова інформація

Політика конфіденційності

Контакти

Команда

Вакансії в РБК-Україна

Розмістити рекламу

Інформаційний портал «РБК-Україна» має тримовну версію (українську, російську та англійську), головна сторінка portalу - <https://www.rbc.ua>. Фотографії, зображення належать їх правласникам. Всі фотографії на Порталі, авторами яких є журналісти «РБК-Україна», розміщені на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 International. Редакція «РБК-Україна» може не поділяти точку зору авторів. Оціночні судження не підлягають спростуванню та доведенню їх правдивості. За достовірність та зміст реклами відповідальність несе рекламодавець. Матеріали, позначені плашкою: «Прес-релізи», «Спецпроект», «Партнерський матеріал», «Promo», «Благодійність», «Резонанс» розміщуються на правах реклами і призначені, як правило, для осіб, які досягли 21-річного віку. «Новини компанії» - це інформаційний формат, що охоплює новини, події та оголошення, пов'язані з діяльністю компаній, базуються на пресрелізах, які випускають самі компанії, і за які редакція не несе відповідальність. Онлайн-медіа «РБК-Україна» призначене для осіб віком від 21 року.

© LLC «UBT MEDIA», 2006-2026.